

Ingezonden brief

(naam is bekend bij de redactie)

Belastingen

In een tv-debat van fractievoorzitters naar aanleiding van de komende gemeenteraadsverkiezingen, ging het over de vraag of gemeenten net als ieder ander moesten bezuinigen of dat ze ook de gemeentelijke lasten wel mochten verhogen. Wat zich links noemt, zei ja tegen dat laatste, wat rechts heet, zei nee.

Het woord belasting heeft in onze taal een duidelijk negatieve lading. Met lasten word je bezwaard en onder lasten ga je gebukt. Een belast iemand kijkt omlaag, niet omhoog. Treurig is ook de afgedraaide grammofonplaat van de zwaarste schouders die de zwaarste lasten moeten dragen. Dat klinkt alsof degenen die met hun arbeid het meest bijdragen aan onze economie, door de overheid ook maar het meest gepest moeten worden.

Heel vroeger werden belastingen geheven door de landsheer, die geld van de burgers vroeg in ruil voor bescherming. De landsheer moest een hofhouding voeren, een leger onderhouden en de kosten van zijn apparaat moesten worden opgebracht door de bevolking. De burgers betaalden dus eigenlijk een vergoeding voor een belangrijke dienst die hun geboden werd – een dienst die ze zelf niet konden leveren. De vergoeding bestond uit een deel van de oogst, uit accijnzen op goederen. Een deel van wat het land opbracht, ging naar de heer. Het woord belasting is dan ook helemaal fout. Burgers betalen een prijs voor allerlei diensten die niet particulier georganiseerd kunnen worden: defensie, justitie, aanleg en onderhoud van openbare infrastructuur enzovoorts. Als in een land alle scholen privaat zijn, betalen we schoolgeld aan de school van onze keuze. Als ze allemaal publiek zijn, betalen we ook schoolgeld, maar nu aan de overheid.

De kwestie is dus niet of we meer of minder belastingen moeten betalen, maar de kwestie is welke diensten wij van de overheid – landelijk en gemeentelijk – verlangen en welke kosten daarmee gemoeid zijn. Het gaat er dus ook niet om dat wij als burgers een gemeentelijk ambtenarenapparaat in stand moeten houden en dat om die reden de ozb omhoog moet. Het gaat erom of dat ambtenarenapparaat op efficiënte wijze de diensten levert die wij als burgers verlangen. Wij zijn er niet voor de ambtenaren, maar de ambtenaren zijn er voor ons.

Als in de economie om wat voor redenen dan ook minder toegevoegde waarde wordt gecreëerd (dus als de economie krimpt), moeten bedrijven en burgers bezuinigen. Er komt minder binnen, dus kan er ook minder uit. Burgers met minder inkomen moeten een keuze maken: kopen we die auto nog, laten we die vakantie nog doorgaan, gaan we nog een keer per week uit eten? Burgers zouden ook tegen de gemeentelijke

overheid moeten kunnen zeggen: we gaan minder diensten van u afnemen. Of: u moet die diensten maar wat efficiënter leveren. Maar dat burgers ineens meer betalen voor gemeentediensten (lees: méér gemeentelijke belastingen gaan betalen), terwijl die diensten niet beter zijn en terwijl ze zelf aan andere zaken minder uitgeven, is heel vreemd.

Verhoging van gemeentelijke belastingen is, vanuit het servicecontract dat burgers met hun gemeente hebben, dus niet de voor de hand liggende aanpak. Gemeenten moeten beginnen zichzelf strenge efficiencydoelstellingen op te leggen. Philips doet dat ook. Die maakt de televisies ook niet duurder als het economisch tegenzit.